

12 DECEMBRIE

MACRO
2023

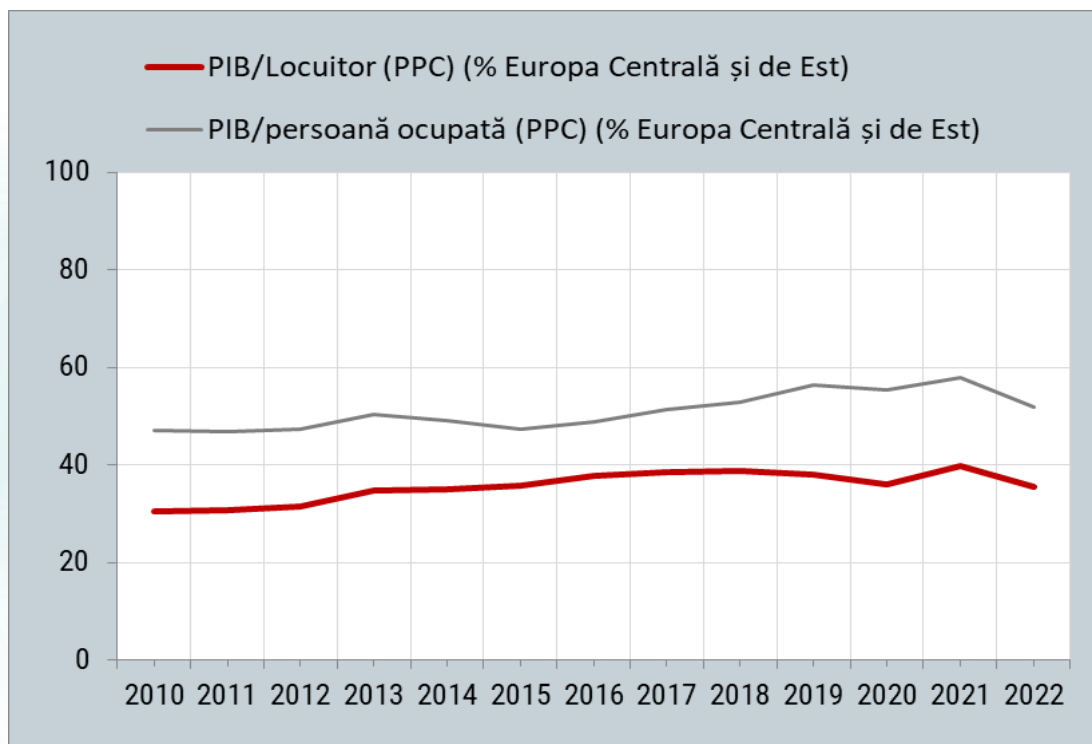
**Cum creștem potențialul
economic și sporim
reziliența economiei
naționale?**

1

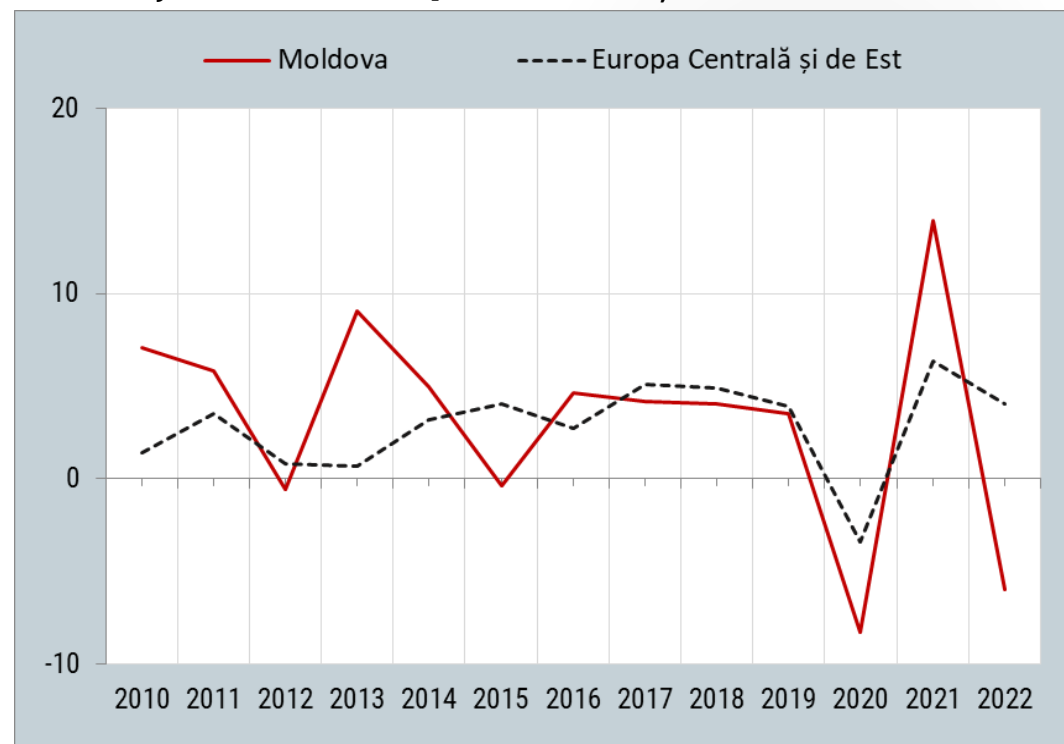
Convergența cu țările din regiune

Decalajul de dezvoltare economică dintre Republica Moldova și țările Europei Centrale și de Est se diminuează gradual, dar într-un ritm lent

PIB/locuitor și PIB/persoană ocupată, raportat la media țărilor din Europa Centrală și de Est, %

Rata de creștere a PIB pentru Republica Moldova și media țărilor din Europa Centrală și de Est, %

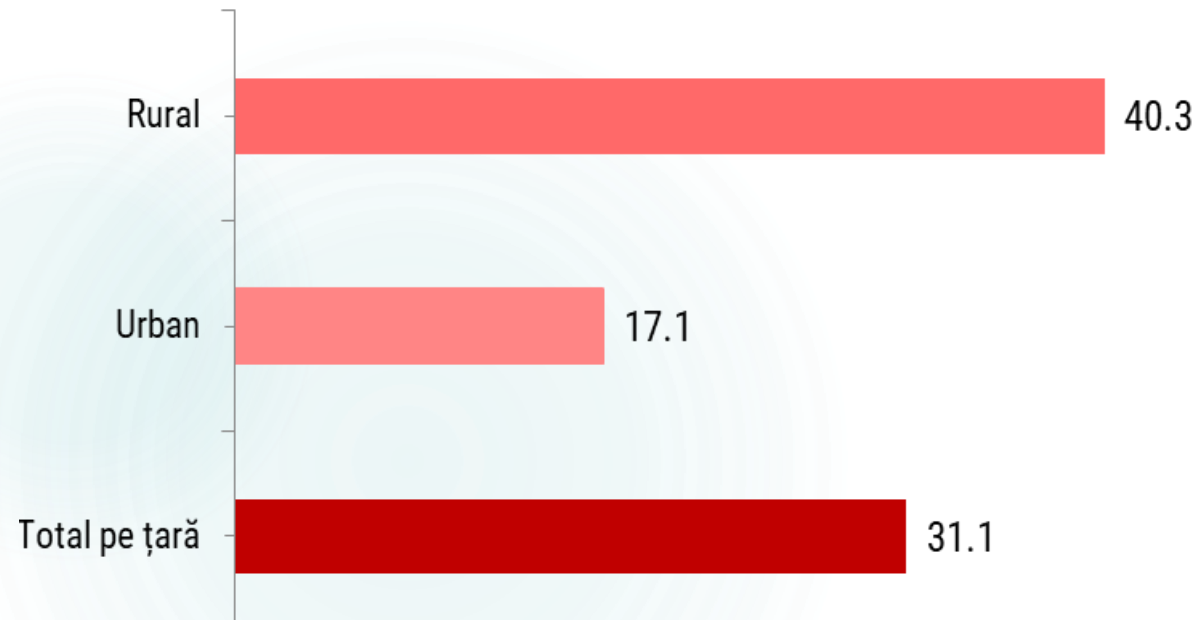
2

**Probleme structurale care subminează
convergența**

Sărăcie și Disparitate. Deși Moldova a trecut din grupul țărilor cu venituri joase în cel al țărilor cu venituri medii, rata sărăciei rămâne înaltă, iar decalajul în distribuția veniturilor între mediul urban și rural se menține foarte mare.

Rata sărăciei absolute în anul 2022, %

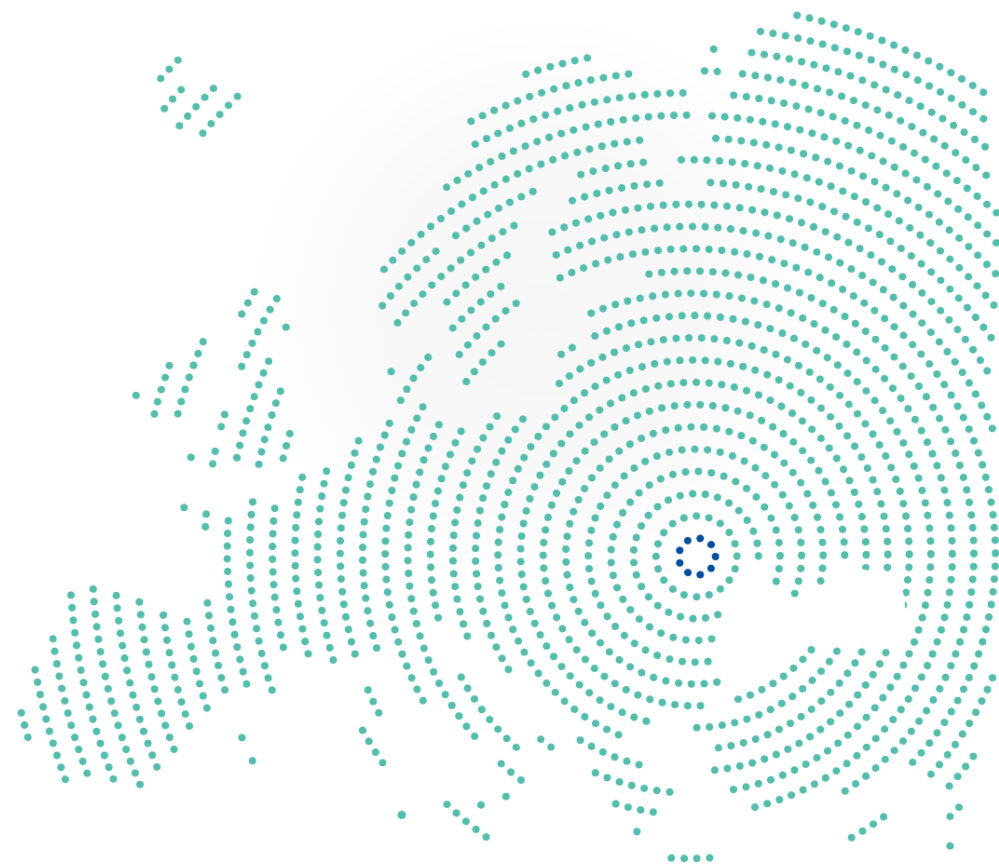
Inegalitatea continuă să fie un obstacol în procesul de dezvoltare a unei societăți incluzive, și poate fi amplificată de:

- ❖ **accentuarea polarizării activităților economice în jurul orașelor mari**
- ❖ **lipsa oportunităților de ocupare în regiuni**

Competitivitate. Persistența problemelor de competitivitate a exporturilor moldovenești nu permite valorificarea deplină a oportunităților pe care le oferă piața comunitară.

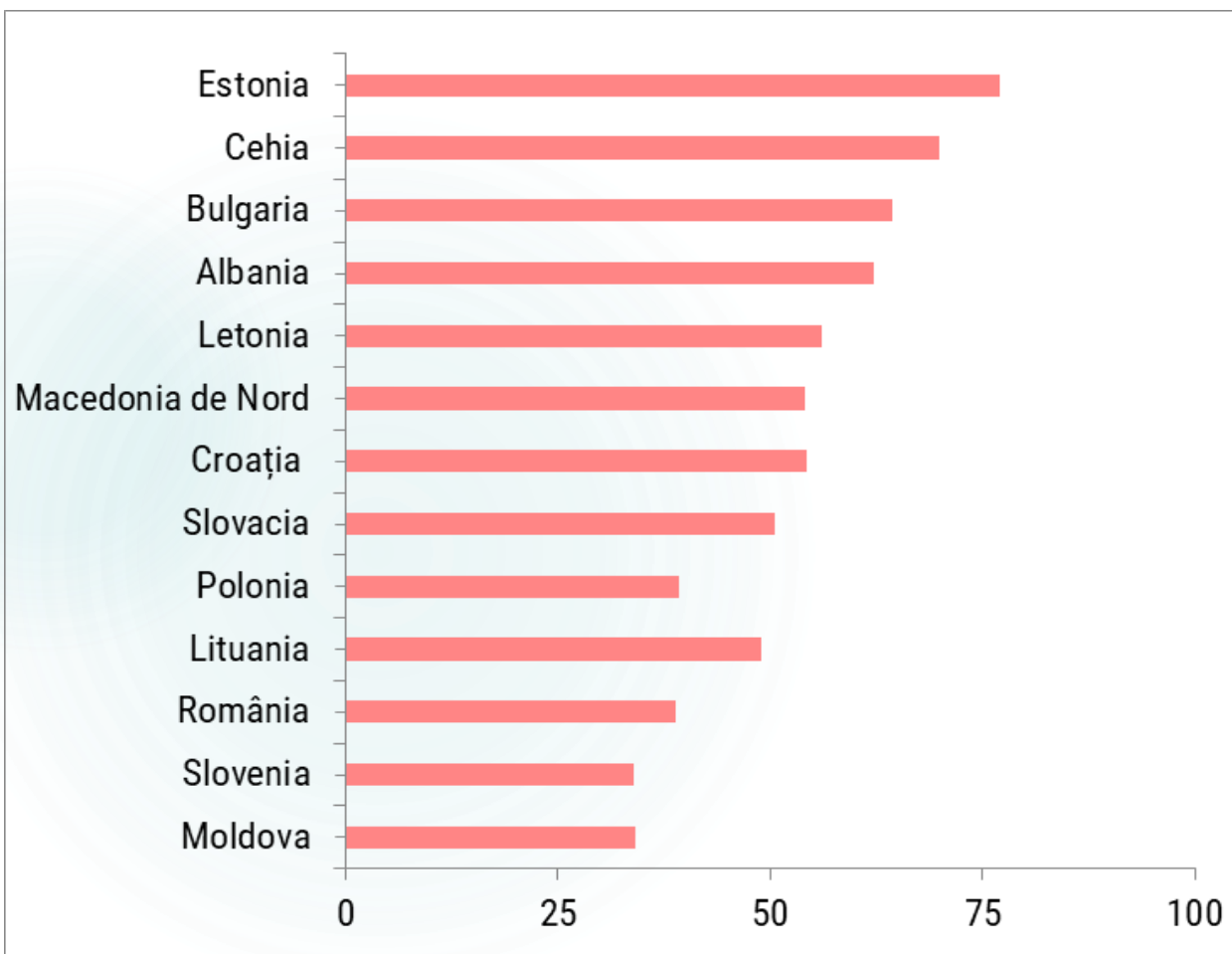
- ❖ Diversificare geografică și merceologică redusă
- ❖ Ponderea semnificativă a produselor cu valoare adăugată joasă
- ❖ Persistă constrângerile legate de infrastructura calității
- ❖ Constrângeri la nivelul micro: calitatea și designul produselor, serviciile post-vânzare și rețeaua de distribuție

ISD. Republica Moldova nu a valorificat pe deplin potențialul său de atragere a investițiilor străine directe, stocul acestora raportat la PIB fiind mai scăzut față de țările din regiune.

Stocul ISD (intrări)/PIB în anul 2022, %

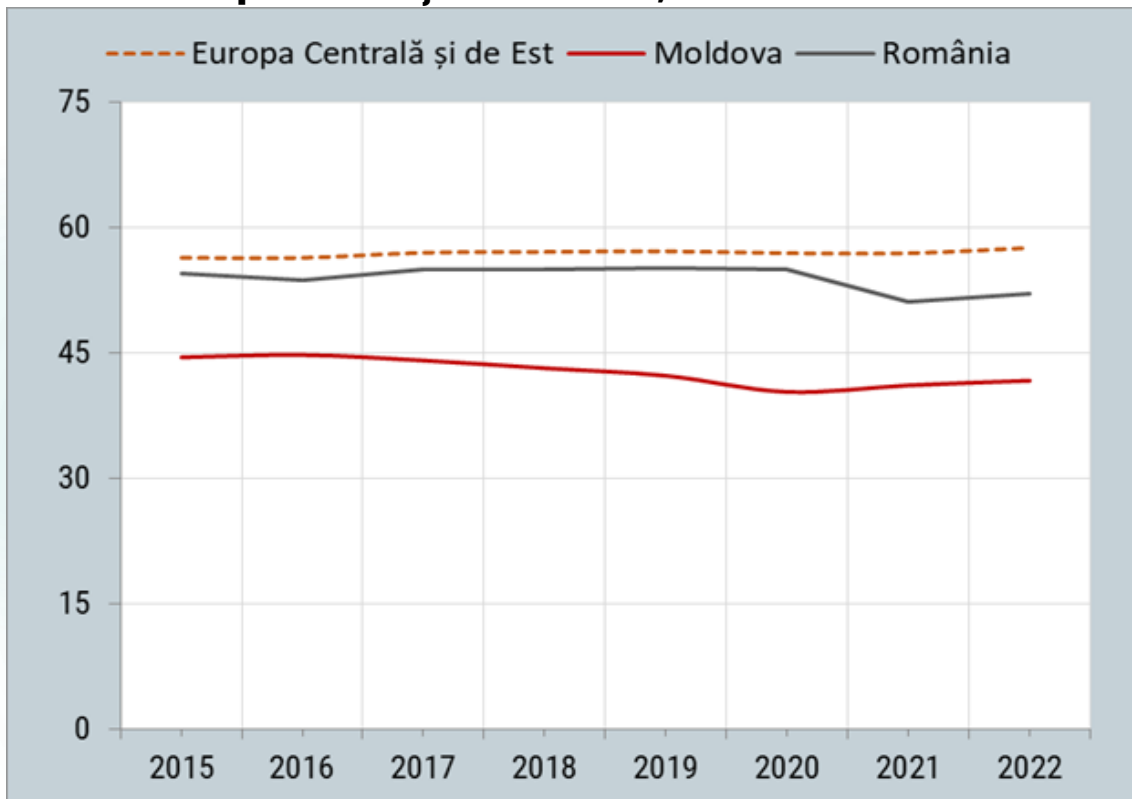

- ❖ Investițiile atrase au avut ca raționament accesul la piața internă (2/3) și optimizarea costurilor (1/3)
- ❖ Stocul ISD în industria prelucrătoare - 20% din total
- ❖ ISD canalizate către segmente ale lanțurilor valorice globale puțin sofisticate tehnologic

Forța de muncă. Reducerea dimensiunii forței de muncă accentuează riscurile în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a economiei.

Rata de ocupare a forței de muncă, %

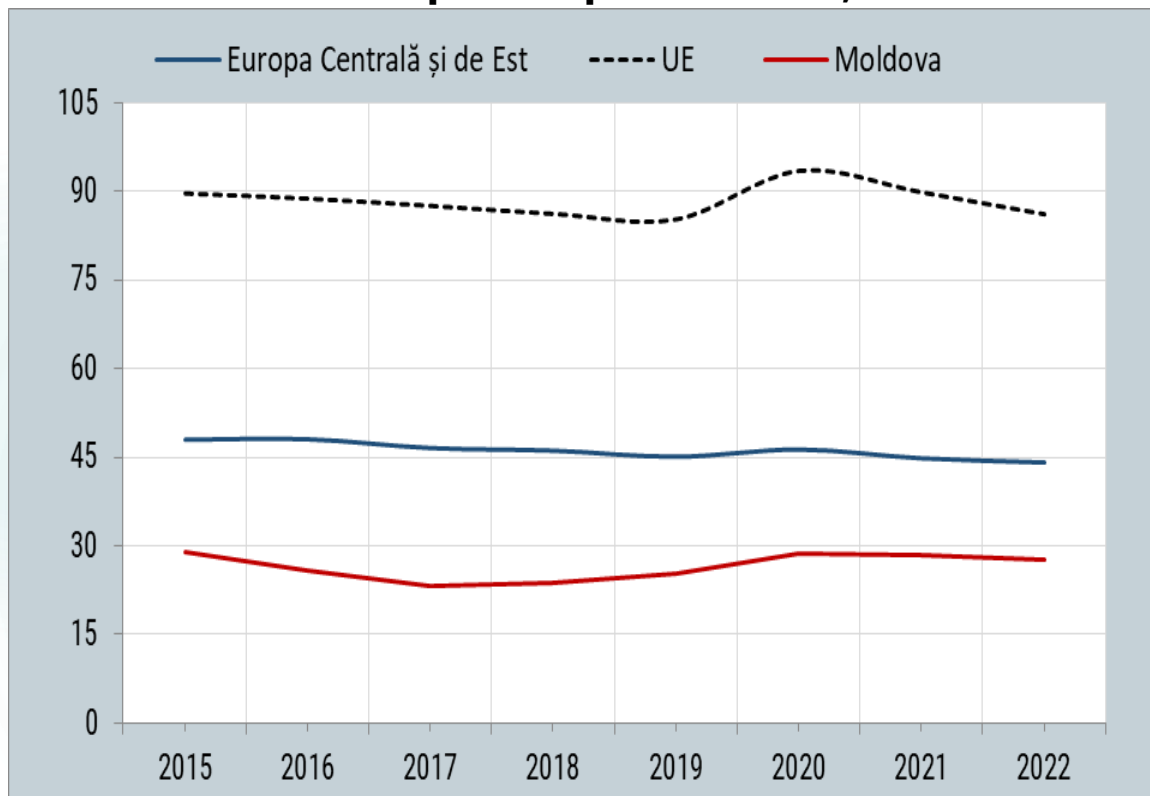

- ❖ Rată de ocupare foarte scăzută - circa 42%
- ❖ Îmbătrânirea populației și descreșterea ratelor de înlocuire vine cu implicații negative pe două dimensiuni importante:
 - (i) disponibilitatea forței de muncă și
 - (ii) sustenabilitatea fondului de pensii
- ❖ Pe termen mediu va crește și mai mult decalajul dintre cererea și oferta forței de muncă

Acces la finanțare. Economia națională a suferit în mod constant de un deficit cronic de resurse investiționale, ceea ce s-a transpus în subdezvoltare tehnologică, iar accesul limitat la credite bancare a exacerbat această problemă.

Creditarea sectorului privat raportată la PIB, %

- ❖ Companiile autohtone rămân slab capitalizate, cu capacitate insuficientă de autofinanțare a proiectelor investiționale.
- ❖ Nivelul scăzut al creditării sectorului privat oglindește problemele ce țin de accesul la finanțare.
- ❖ Gradul redus de finanțare a industriei prelucrătoare – 18%
- ❖ Mediul de afaceri apelează la împrumuturi cu scadență mică pentru nevoi temporare de lichidități, în timp ce contractarea de credite pentru proiecte investiționale este minoritară.

Nu sunt asigurate pe deplin condițiile de concurență echitabilă pentru antreprenori.

Spațiul fiscal limitat pentru susținerea investițiilor publice majore

Investițiile publice în infrastructura durabilă sunt mult mai mici în raport cu cele realizate de statele UE + sub-executarea investițiilor capitale

Impactul tot mai mare a schimbărilor climatice: măsuri reactive dar nu preventive

Un cadru prea complex de documente strategice, caracterizate de o coordonare slabă între procese și instituții și fără o anvelopă financiară clară.

3

**Recomandări de politici: transformarea
constrângerilor în oportunități**

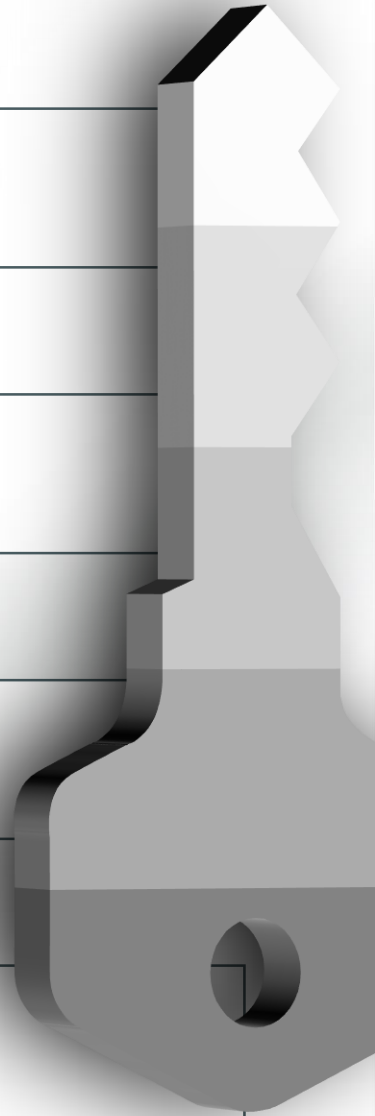
Repere pentru dezvoltare (I)

Îmbunătățirea climatului de afaceri pentru stimularea antreprenoriatului autohton, dar și atragerea ISD

Revitalizarea industriilor prelucrătoare cu valoare adăugată mai mare

Atragerea investițiilor străine ca sursă de capital, tehnologii și acces la piețe

Măsuri eficiente de creștere a intermedierei financiare

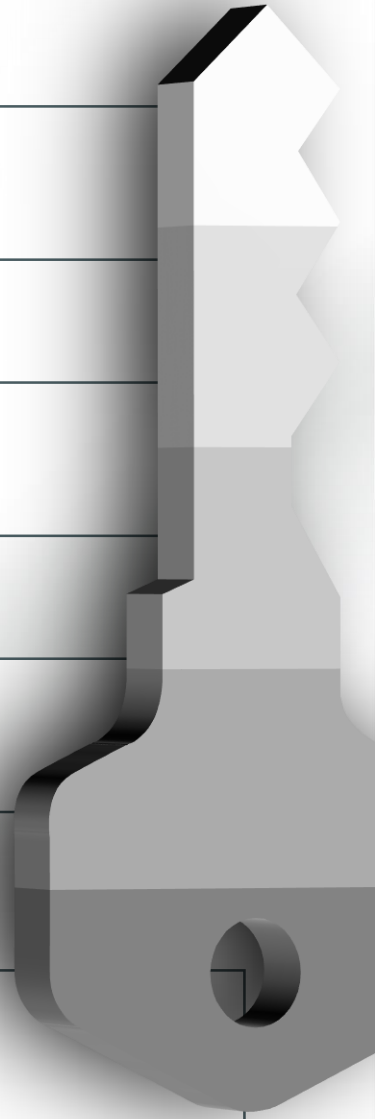
Repere pentru dezvoltare (II)

Abordare integrată în gestionarea dezechilibrelor la nivelul pieței muncii

Consolidarea capacității de absorbție a asistenței externe, aliniată la prioritățile de dezvoltare

Politici economice bine coordonate și coerente între ele

Creștere economică bazată pe decuplarea de sursele de poluare

**Mulțumesc
pentru atenție!**